

Stemme til, at Danmarks Grundlov indskrænkes. Jeg vil derfor allerede her stærkt udtale min Modstand ved at stemme mod denne Indskrænkning. Jeg veed vel, at man kunde gie, til Spørgsmaalet kommer om Indskrænkningens Ikræfttræden. Jeg vurderer og respecterer de Grunde, der have bevæget Saamange af Rigsdagens Medlemmer til at foretrække denne Vej; men jeg troer ogsaa, at der er Meget, der taler for, at man aabent og ligesom begynder Modstanden strax, og den vil jeg for min Deel begynde her ved at votere Nei for den foreliggende Grundlovsindskrænkning.

Lehmann: Naar den ærede foregaaende Taler begyndte sit Foredrag med den Bemærkning, at det ikke stod i Landssthingets Magt at tvinge Regjeringen til at fravige den Linie, den havde foretegnat sig, troer jeg dog, at vi ikke tør overse, at denne Linie ikke vilkaarligt er valgt af Regjeringen, men er foreskrevet den af Rigsdagen selv. Der er nemlig i det hylende Grundlovsforslag, som nu foreligger tredie Gang til Overveielse og Vedtagelse, udtrykkeligt skjælnet mellem Indskrænkningen af Danmarks Riges Grundlov til dets særlige Anliggender i det Omfang og paa den Maade, hvorpaa det er blevet anseet nødvendigt for overhovedet at kunne komme til hvilken som helst Fællesforfatning, og den Beslutning, hvorved disse Grundlovsforandringer skulle træde i Kraft samtidigt med den Fællesforfatning, som det var overdraget Hans Majestæt Kongen at give. Jeg har i sin Tid ikke været med ved denne Sags første Behandling, og dersom Sagen forelaa her aldeles frisk og dersom vi havde frie Hænder til i denne Henseende at foretage det, som vistnok ikke blot vilde stemme bedst overeens med vore Ønsker, men identivt ogsaa bedst og sikkest vilde føre til en heldig Løsning af Opgaven, da var der megen Anledning til at opfaste sig det Spørgsmaal, om der for den danske Rigsdag var tilstrækkelig Anledning til at give Afkald paa den Ret, som unægteligt ligger i selve Grundloven og som, saavidt jeg kan skjønne, ogsaa er udtalt i den kongelige Kundtgjørelse af 28de Januar 1852, og i alt Fald af den daværende Regjering

og under de daværende Omstændigheder paa det udtrykkeligste er anerkjendt, til at deeltage som medvirkende, Paragraph for Paragraph, i hele Ordningen af den Bestyrelse af de fælles Anliggender, som allerede ifølge den bestaaende Grundlov, skjøndt under en særegen og uheldig Stilling, forsaavidt den ikke var bragt i fuld Gyldighed i Monarkiets hele Omfang, unægteligt ogsaa med Hensyn til de fælles Anliggender retteligt tilkom Rigsdagen. Det er imidlertid en Kjendsgjerning, hvorom Historien maa dømme, hvad den vil, men som for os maa staae som et bindende Factum, at Rigsdagen har givet Afkald paa denne Ret og har indskrænket sin Fordring til, at ingen som helst Fællesforfatning rettelig kan træde i Kraft, uden at Rigsdagen dertil har meddeelt sit Samtykke, men uden at den har forbeholdt sig eller troet at kunne sætte igjennem nogen egentlig Medvirkning med Hensyn til dens hele Tilblivelsesmaade og hele Indhold. Dette er udtrykkeligt tilkjendegivet i det hylende Grundlovsforslag. Ganske vist har dette, og det vil enhver indsee, sine meget svage Sider ogsaa med Hensyn til sit øvrige Forhold. Jeg troer, at det i en meget høj Grad bærer Mærket af den uheldige Stjerne, hvorunder det er født, men det er ogsaa ganske vist, at det er dette Grundlovsudkast, som paa en Maade er blevet udarbejdet af Rigsdagen selv, som den har vedtaget to Gange og som nu foreligger tredie Gang, vel at mærke, under saadanne Omstændigheder, at der ikke kan være Valg mellem andre Alternativer end enten ordlydende at vedtage det tredie Gang, som det foreligger, eller ogsaa at forkaste det heelt og dermed forspilde ikke blot det Arbejde, de uvisommelige Kampe og de store Fødselsveer, hvorunder det er kommet til Verden, men tillige kaste os tilbage i en Tilstand, hvis Conseqventer og Følger det virkelig vil være meget vanskeligt at overskue og for hvilke man hidtil har vejet tilbage for at paatage sig Ansvar for. Derimod er det udtrykkeligt forbeholdt, at aldeles uafhængigt af denne Beslutning om Grundlovens Indskrænkning til de særlige Anliggender staaer en anden Beslutning, nemlig det Samtykke til Fællesforfatningens Ikræfttræden, som selvfølgelig først kan gives, efterat det er forelagt os til Over-